

Ministerstvo vnitra nesouhlasí se závěry NKÚ týkající se modernizace veřejné správy

22.1.2024 - Adam Rözler | Ministerstvo vnitra ČR

V době, na kterou se zaměřila kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu, realizovalo Ministerstvo vnitra mnoho aktivit, které přispěly k modernizaci veřejné správy.

Podařilo se úspěšně realizovat 91 % opatření v rámci realizace Strategického rámce rozvoje veřejné správy. Zprávu NKÚ lze v některých aspektech považovat minimálně za zavádějící a neaktuální.

Ministerstvo vnitra nesouhlasí s tvrzením, že by od roku 2018 nedošlo k žádným pokrokům v modernizaci veřejné správy v České republice, jak ve své zprávě 22. ledna 2024 tvrdí NKÚ. V uplynulé době došlo k celé řadě kroků, které přispěly ke zlepšení života občanů ve vztahu k veřejné správě.

Jednalo se mimo jiné o omezení místní příslušnosti např. u občanských průkazů nebo řidičských průkazů, lidé tak nemusí řešit tyto agendy pouze v místě svého trvalého pobytu. Přistoupilo se také k daleko většímu sdílení údajů. Fungují např. základní registry a další centrální informační systémy, díky nimž nemusejí lidé duplikovaně zadávat stejné údaje. Díky posílení elektronizace agendy v podobě digitální identity, rozvoje datových schránek a Portálu občana došlo ke snížení nutnosti občanů navštěvovat úřady a tedy ke snížení administrativní zátěže. Rovněž v systému veřejné správy došlo k přijetí nového zákona o územněsprávním členění státu nebo zavedení výkonových plateb pro vybrané agendy veřejné správy, což přispívá k větší efektivitě systému. Při realizaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy byla naprostá většina opatření, konkrétně 91 %, úspěšně realizována.

Projekt Procesní modelování agend

Pokud jde o závěry projektu Procesní modelování agend, ten už od roku 2023 nespadá pod resort vnitra, ale pod Digitální a informační agenturu. Projekt byl původně zaměřený na procesní popisy agend, v průběhu jeho realizace došlo ke změně jeho pojetí a projekt sloužil jako podpora procesů pro digitalizaci vybraných agend. NKÚ však posuzoval projekt na základě jeho podoby z roku 2014 a nevzal v potaz změnu jeho směřování na základě rozhodnutí vlády z roku 2019. Zmiňovaný popis agend slouží jako návod pro orientaci občana na Portálu veřejné správy. MV rovněž neuznává konstatování o porušení rozpočtové kázně. Hospodárnost výdajů byla naopak dodržena, a to i dle metodik Operačního programu Zaměstnanost. K jednání svědčícímu o porušení rozpočtové kázně nedošlo tedy ani věcně, ani formálně.

Řešení životních situací a oběh dat „only once“

Zprávu NKÚ lze v některých aspektech považovat minimálně za zavádějící a neaktuální. Např. ke zrušení kolkových známek jako platebního prostředku došlo od 1. ledna 2024 s přechodným obdobím do roku 2025. Data o narozených se z registru obyvatel automaticky přenášejí do Centrálního registru pojištěnců v gesci VZP. V případě úmrtí zase matriční úřad informaci hlásí do Evidence obyvatel, odkud se automaticky dostane k ČSSZ. S ohledem na zákonné lhůty je ze strany ČSSZ nastaveno opatření, že oznamovací povinnost má jak stát, tak příbuzní a to z důvodu, aby nedocházelo k neoprávněnému čerpání veřejných prostředků, např. vyplácení důchodů, pokud je osoba již po smrti. Některé návrhy pak nebyly přijaty z důvodu, že nedošlo k legislativní změně v daných oblastech, kde Ministerstvo vnitra není ani gestorem, v jiných agendách se připravují nové informační systémy, které mohou avizované problémy pomoci vyřešit. Takovým příkladem je projekt eMatrika.

Ministerstvo vnitra rovněž nesouhlasí s tím, že nefunguje oběh dat „only once“. Ten zajišťuje tzv. Propojený datový fond, který obstarává komunikaci mezi základními registry a systémy napojenými na tzv. eGon Service Bus. Proto v agendách, které jsou napojeny na tyto kanály není nutné zadávat údaje o klientovi, ale dochází k jejich automatickému přejímání. V praxi to znamená propojení několika tisíc informačních systémů. Na základní registry jsou napojené i vybrané soukromoprávní subjekty, např. banky.

Rozdělení finančních prostředků na výkon státní správy

Z hlediska rozdělení finančních prostředků na výkon státní správy pak došlo od roku 2018 k prokazatelnému zlepšení, zvýšení adresnosti a transparentnosti. Bylo zavedeno výkonové financování na 11 agend, což je více než 18 % objemu příspěvku pro obce a Prahu. Výkonové financování lze zavést na agendy, které jsou jednoznačně určitelné, mají rozvolněnou místní příslušnost a jsou vnitřně homogenní. Jde např. o matriky, veřejné opatrovnictví, doklady či zkoušky pro získání řidičských oprávnění. Do budoucna se počítá s dalším rozšířením, např. o agendu stavebních úřadů.

Některé agendy však z povahy věci nelze financovat výkonově, např. odvolací řízení, pořizování změn v územních plánech nebo sociální práce. Tyto agendy se financují na základě objektivního ukazatele, konkrétně počtu obyvatel v daném správním obvodu. Aby došlo k posílení znalosti státní správy o agendách v gesci samospráv, připravuje se pak tzv. Jednotný informační systém dat.

<https://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-ministerstvo-vnitra-nesouhlasi-se-zavery-nku-tykajici-se-modernizace-verejne-spravy.aspx>